

ราคาเหล็กไทยปี' 66 คาดย่อลงจากอุปสงค์ โลกที่ชะลอ...ประเด็น ด้านสิ่งแวดล้อมอาจ กระทบราคาเหล็กให้ ปรับฐานใหม่

- ศูนย์วิจัยกสิกรไทยมองว่า ราคาเหล็กไทย¹ ปี 2566 มีแนวโน้มลดลงจากปีก่อน แต่ **ยังยืนสูง** ตามราคาเหล็กโลกที่ปรับลดลงจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ยังมีความเสี่ยงสูง โดยเฉพาะตลาดจีนที่เป็นทั้งผู้ผลิต-ผู้บริโภคหลักมีสัญญาณหดตัวของอุปสงค์ ขณะที่ ความต้องการใช้ในประเทศอาจได้รับผลกระทบจากความล่าช้าในการอนุมัติโครงการก่อสร้างใหม่ ๆ ของภาครัฐในช่วงเปลี่ยนผ่านรัฐบาล **ส่งผลให้ทิศทางราคาเหล็กไทยในปีนี้อาจจะย่อลงในกรอบราว -10% ถึง -6% YoY**
- มองไปข้างหน้า ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมอาจกดดันให้อุตสาหกรรมเหล็กทั่วโลก ปรับปรุงกระบวนการผลิต กระทบราคาเหล็กโลกให้ปรับฐานสูงขึ้น ส่งผลต่อผู้เล่นในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเหล็กไทยในกรอบเวลาที่แตกต่างกันไป แม้ว่าช่วงแรกความเร่งด่วนในการปรับตัวอาจยังมีไม่มากและจำกัดเฉพาะกลุ่ม แต่ภาครัฐก็ควรต้องทยอยปรับปรุงกระบวนการผลิตในการลดการปล่อยคาร์บอนทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันในระยะยาวไว้

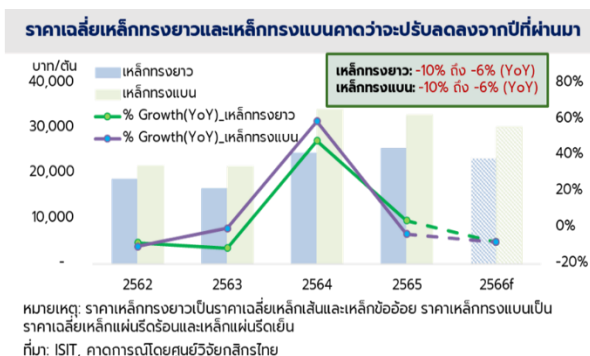
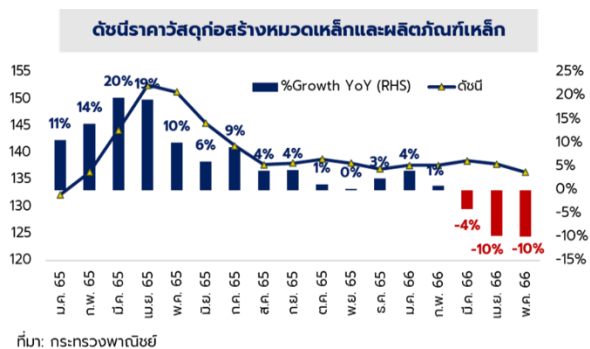
ในปี 2566 แนวโน้มราคาเหล็กไทยคาดว่าจะย่อลงจากปีที่ผ่านมา แต่ยังยืนสูง ตามทิศทางราคาเหล็กโลกที่ลดลงจากอุปสงค์ในประเทศผู้ผลิต-ผู้บริโภคหลักมีแนวโน้มชะลอตัว ขณะที่ ความต้องการใช้ในประเทศอาจได้รับผลกระทบจากความล่าช้าในการอนุมัติงบประมาณในช่วงเปลี่ยนผ่านรัฐบาล

ศูนย์วิจัยกสิกรไทยมองว่า ราคาเหล็กไทยในช่วงที่เหลือของปีน่าจะยังมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่องจาก 5 เดือนแรก โดยดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างหมวดเหล็กและผลิตภัณฑ์เหล็กเฉลี่ย 5 เดือนแรกของปีที่หดตัวราว -4% YoY สาเหตุหลักมาจากราคาเหล็กโลกเริ่มมีการปรับลดลงตามอุปสงค์-อุปทานเหล็กโลกที่หดตัวในหลายภูมิภาคตามความกังวลเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจที่ยังมีความเสี่ยงสูง โดยเฉพาะความต้องการใช้ในประเทศเป็นทั้งผู้ผลิต-ผู้บริโภคหลัก ซึ่งถึงแม้ในช่วง 3 เดือนแรกของปีการบริโภคเหล็กของจีนจะฟื้นตัวตามการยกเลิกนโยบาย Zero Covid แต่ปัจจุบันพบว่าการบริโภคกลับมาหดตัวตามอุปสงค์เหล็กในภาคอสังหาริมทรัพย์ที่ยังคงซบเซา ประกอบกับราคาพลังงานในปีที่ปรับลดลงบ้างตามสถานการณ์วิกฤตการณ์พลังงานที่ผ่อนคลายขึ้นจากปีก่อน ขณะที่ ความต้องการใช้ในประเทศยังให้ภาพที่ระมัดระวัง จากภาวะเศรษฐกิจที่ค่าครองชีพที่ยังยืนสูงกดดันกำลังซื้อของภาคเอกชน และความไม่แน่นอนทางการเมืองที่อาจส่งผลกระทบต่อการอนุมัติงบประมาณประจำปี 2567 ให้ล่าช้าจนกระทบต่อโครงการก่อสร้างใหม่ ๆ ของภาครัฐให้เลื่อนออกไป นอกจากนี้ ยังมีโอกาสที่เหล็กจากจีนบางส่วนอาจมีการระบายสต็อกมาที่ไทยมากขึ้นซึ่งอาจจะกดดันราคาเหล็กไทยให้ย่อลงได้

อย่างไรก็ดี ราคาเหล็กไทยคาดว่าจะยังยืนสูงเมื่อเทียบกับช่วงก่อนโควิด จากต้นทุนการผลิต/การจัดการในประเทศบางด้านที่ปรับตัวสูงขึ้น ทั้งจากค่าไฟต่อหน่วยของธุรกิจที่คาดว่าจะยังคาสูงอยู่ และ

¹ เป็นราคาเฉลี่ยเหล็กทรงยาว (เหล็กเส้นและเหล็กข้ออ้อย) และราคาเฉลี่ยเหล็กทรงแบน (เหล็กแผ่นรีดร้อนและเหล็กแผ่นรีดเย็น) ซึ่งมีสัดส่วนการใช้รวมกันราว 78% ของปริมาณการใช้เหล็กทั้งหมดในประเทศ

ค่าแรงขั้นต่ำที่มีแนวโน้มขยับขึ้นอีกตามนโยบายของรัฐบาลชุดใหม่ รวมถึงค่าขนส่งที่ยังยืนสูงตามทิศทางราคาน้ำมันดีเซลที่เป็นต้นทุนหลักในการขนส่ง

ดังนั้น ศูนย์วิจัยกสิกรไทยคาดว่า แนวโน้มราคาเหล็กไทยในปี 2566 จะปรับลดลงจากปีก่อนในกรอบ -10% ถึง -6% YoY (ราคาเหล็กไทยเฉลี่ย 5 เดือนแรกปี 66 ปรับลดลงราว -6% YoY) อย่างไรก็ตาม ยังต้องติดตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีน ซึ่งหากเศรษฐกิจจีนชะลอตัวลงกว่าที่คาด ส่งผลให้กำลังการผลิตเหล็กส่วนเกินของจีนอาจถูกระบายไปยังประเทศอื่น ๆ รวมถึงไทย ซึ่งกรณีดังกล่าว อาจทำให้ราคาเหล็กในไทยหดตัวมากกว่ากรอบที่ประเมินไว้ นอกจากนี้ ยังมีประเด็นการทบทวนความจำเป็นในการบังคับใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-dumping: AD) ที่อาจทำให้ราคาเหล็กไทยในระยะข้างหน้ายังมีความไม่แน่นอน โดยเฉพาะการทบทวนการบังคับใช้มาตรการ AD กับสินค้าเหล็กแผ่นรีดร้อนชนิดเป็นม้วนและไม่เป็นม้วน² จากจีนและมาเลเซีย ซึ่งที่ผ่านมาไทยมีการนำเข้าเหล็กจากจีนในสัดส่วนที่สูง หากมีการยุติการบังคับใช้มาตรการกับสินค้าเหล็กจากจีน อาจส่งผลให้มีการนำเข้าเหล็กเพิ่มขึ้นจนกดดันราคาเหล็กทรงแบนในประเทศให้ปรับลดลงได้

ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม อาจทำให้ราคาเหล็กโลกมีแนวโน้มปรับฐานใหม่...กระทบผู้เล่นในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเหล็กไทยให้มีต้นทุนเพิ่มขึ้นในกรอบเวลาที่แตกต่างกัน

ท่ามกลางมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศที่เข้มข้นขึ้นและกระแส Net Zero ส่งผลให้ผู้เล่นในอุตสาหกรรมเหล็กทั่วโลกต้องมุ่งสู่การทำธุรกิจแบบยั่งยืน (ESG) ผ่านการตื่นตัวในการปรับปรุงเทคโนโลยี/กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทยมีมุมมองต่อประเด็นดังกล่าวที่อาจกระทบผู้เล่นในอุตสาหกรรมเหล็กไทย ดังนี้

- ผู้ผลิตเหล็ก/ผู้ค้าเหล็กไทยที่มีการส่งออกไปยังสหภาพยุโรปและสหรัฐฯ อาจได้รับผลกระทบด้านราคาจากมาตรการปรับราคาคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน (Carbon Border Adjustment Mechanism: CBAM) ที่คาดว่าจะบังคับใช้เต็มรูปแบบในปี 2569 ส่งผลให้ภาคธุรกิจเหล่านี้อาจต้องเผชิญกับต้นทุนที่สูงขึ้นจากการจัดซื้อเหล็กวัตถุดิบ/สินค้าเหล็กที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่มีราคาสูงกว่าเหล็กทั่วไปมาใช้ในการผลิตและส่งออก

² เหล็กทรงแบนประเภทเหล็กแผ่นรีดร้อน ส่วนใหญ่ถูกนำมาใช้ในอุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า และก่อสร้างงานโครงสร้างเหล็ก

เพื่อรักษาส่วนแบ่งตลาดไว้ โดยเฉพาะในช่วงเริ่มต้นของการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีเพื่อผลิตเหล็กที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมยังมีต้นทุนสูงอยู่และมีผู้ปรับเปลี่ยนจำนวนน้อย ทั้งนี้ ผู้ส่งออก

	สหภาพยุโรป	สหรัฐฯ
สัดส่วนปริมาณการส่งออก ^{1/}	4.8%	17.9%
จำนวนธุรกิจที่ส่งออก ^{2/}	83 ราย	57 ราย
ประเภทเหล็กที่ส่งออกหลัก	เหล็กสแตนเลส, ลวดเหล็ก	เหล็กแผ่นรีดร้อนรีดเย็น, ท่อเหล็ก, เหล็กโครงสร้าง

หมายเหตุ: 1/ สัดส่วนปริมาณการส่งออกเหล็กปี 2564 ต่อปริมาณการส่งออกเหล็กทั้งหมด

2/ จำนวนธุรกิจที่มีการส่งออกในปี 2565 ตามรหัส HS Code 72

ที่มา: ISIT, กระทรวงพาณิชย์ และ Tradingeconomics, รวบรวมโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

สินค้าเหล็กไปยังตลาดสหภาพยุโรปและสหรัฐฯ คาดว่าน่าจะได้รับผลกระทบก่อนเมื่อเทียบกับผู้เล่นอื่น ๆ ในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเหล็กไทย ซึ่งระดับผลกระทบจะมากขึ้นอยู่กับสัดส่วนการพึ่งพิงตลาดเหล่านี้เป็นสำคัญ

- **การปรับไปสู่เป้าหมาย Net Zero ในระดับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้เหล็กอาจส่งผลให้ผู้เล่นในอุตสาหกรรมเหล็กไทยบางส่วนได้รับผลกระทบ** โดยเฉพาะภาคธุรกิจที่มีการส่งออกไปยังบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ในอุตสาหกรรมที่มีการตั้งเป้าหมายลดการปล่อย GHGs อย่างชัดเจน และมีการกำหนดให้ใช้วัตถุดิบที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในการผลิตสินค้าชั้นปลาย อาทิ ในอุตสาหกรรมยานยนต์ที่ต้องการเป็นผู้นำด้าน Net Zero ก็ได้มีการตั้งเป้าลดการปล่อยก๊าซ GHGs ให้ได้ 65% ภายในปี 2573 ส่งผลให้บริษัทผลิตรถยนต์ทั่วโลกมีแนวโน้มที่จะหันไปใช้เหล็ก Green steel ในการผลิตรถยนต์/ชิ้นส่วนรถยนต์เพิ่มขึ้น กระทั่งต่อผู้ผลิตเหล็ก/ผู้ค้าเหล็ก/ผู้ใช้เหล็กเพื่อผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ของไทยที่ต้องส่งออกให้กับบริษัทผลิตรถยนต์เหล่านี้จะต้องจัดซื้อเหล็กวัตถุดิบที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมาจำหน่ายหรือใช้ในการผลิตก่อนที่จะสูญเสียฐานลูกค้าไป รวมถึงเพื่อเป็นการสร้างความได้เปรียบที่จะได้ฐานลูกค้าใหม่เพิ่มขึ้นด้วย

ในระยะสั้น คาดว่าผู้เล่นในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเหล็กไทยที่ได้รับผลกระทบอาจนำเข้าเหล็กวัตถุดิบ/สินค้าเหล็กที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมจำนวนจำกัดเพื่อนำมาผลิตและส่งออกให้กับตลาดที่มีมาตรการทางการค้า/บริษัทข้ามชาติที่มีความต้องการใช้เท่านั้น ขณะที่ ตลาดในประเทศพบว่าปัจจัยกดดันจากพฤติกรรมผู้บริโภคยังอยู่ในระดับต่ำ รวมถึงตลาดส่งออกหลักอื่น ๆ ของไทยยังเป็นประเทศในอาเซียนที่มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศอยู่ในระดับที่มีความเข้มงวดน้อยกว่า

อย่างไรก็ดี ในระยะยาว ห่วงโซ่อุตสาหกรรมเหล็กโลกคาดว่าจะมีการทยอยปรับตัวให้สอดคล้องกับอุปสงค์ในสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และความเป็นไปได้ของการบังคับใช้มาตรการ CBAM ในประเทศอื่น ๆ เพิ่มเติม รวมถึงกระแส Net Zero ในประเทศผู้ผลิตเหล็กรายสำคัญของโลก โดยเฉพาะประเทศที่เป็นตลาดนำเข้าเหล็กหลักของไทย เช่น ญี่ปุ่น(33%)³ จีน(24%) และเกาหลีใต้(10%) เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้อาจทำให้ในระยะถัดไป ราคาเหล็กทั่วโลกมีแนวโน้มปรับฐานใหม่ตามต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ส่งผลให้ทุกผู้เล่นในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเหล็กไทยคงเหลือต้นทุนเหล็กวัตถุดิบ/สินค้าเหล็กที่อาจปรับเพิ่มขึ้นนี้ได้ยาก จนกว่าการผลิตของอุตสาหกรรมเหล็กโลกในภาพรวมจะ

³ () สัดส่วนปริมาณการนำเข้าสินค้าเหล็กของไทยในปี 2564 ต่อปริมาณการนำเข้าสินค้าเหล็กทั้งหมด

สามารถผลิตด้วยเทคโนโลยีใหม่จนเกิดการประหยัดต่อขนาด (Economy of Scale) จึงจะทำให้ราคาเหล็กโลกถูกลงได้บ้าง

ความเร่งด่วนในการปรับตัวของผู้ผลิตเหล็กไทยอาจยังไม่มาก แต่คงต้องทยอยปรับเพื่อรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว

อุตสาหกรรมเหล็กโลกได้มีการตั้งเป้าหมาย Net Zero ด้วยการลด Carbon footprint ของการผลิตเหล็กในปัจจุบันที่ราว 1.8 tCO₂/t ให้ลงมาที่ราว 0.1 tCO₂/t ภายในปี 2593 ขณะที่ การผลิตเหล็กในไทยเริ่มจากอุตสาหกรรมเหล็กชั้นกลางที่ใช้เทคโนโลยีเตาหลอมไฟฟ้า (Electric Arc Furnace: EAF) ในการผลิตเป็นส่วนใหญ่อยู่แล้ว โดยมี Carbon footprint อยู่ที่ราว 0.4 tCO₂/t⁴ ซึ่งเป็นระดับที่ไม่สูงมากเมื่อเทียบกับการปล่อยคาร์บอนของอุตสาหกรรมเหล็กโลกในภาพรวม ดังนั้น ศูนย์วิจัยกสิกรไทยมองว่า การปรับตัวของผู้ผลิตเหล็กไทยคงเป็นภาพแบบค่อยเป็นค่อยไป อย่างไรก็ตาม การปรับเปลี่ยนไปใช้เตา EAF ในสัดส่วนที่มากขึ้นยังมีความจำเป็นในระยะยาว ผู้ผลิตที่ยังไม่ได้ปรับเปลี่ยนเตาหลอมอาจต้องพิจารณาจังหวะและความคุ้มค่าในการลงทุนประกอบ เนื่องจากต้องใช้เงินลงทุนสูง ทั้งนี้ แนวทางที่ผู้ผลิตเหล็กไทยควรเริ่มทำก่อนเป็นอันดับแรก คือ การประเมิน Carbon footprint ว่ากระบวนการผลิตของตนเองนั้นมีการปล่อยคาร์บอนเท่าไรเพื่อให้สามารถวางแผนลดการปล่อยคาร์บอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่ การปรับไปใช้พลังงานทางเลือกอื่น ๆ เช่น พลังงานชีวมวล และ Green H₂ ก็เป็นอีกแนวทางที่สามารถลดการปล่อยคาร์บอนทางตรงได้ แต่อาจยังต้องรอความพร้อมในการปรับเปลี่ยนของภาคพลังงานเพื่อนำมาใช้ในเชิงพาณิชย์ด้วยต้นทุนที่ถูกกลงเสียก่อน

อย่างไรก็ดี แนวทางการปรับตัวที่ทุกผู้เล่นในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเหล็กไทยสามารถทำได้เพิ่มเติมอาจเป็นเรื่องของการลดการปล่อยคาร์บอนทางอ้อม อาทิ การใช้ไฟฟ้าที่ผลิตด้วยพลังงานสะอาดในโรงงาน การปรับไปใช้รถไฟไฟฟ้าในภาคการขนส่ง และการจัดซื้อ/จัดจำหน่ายสินค้าเหล็ก Green steel เป็นต้น ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารจัดการต้นทุนของผู้ประกอบการแต่ละรายด้วย นอกจากนี้ การสนับสนุนจากภาครัฐยังคงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการออกมาตรการสนับสนุนต่าง ๆ ในช่วงเปลี่ยนผ่าน ควบคู่ไปกับการสร้างแรงจูงใจผ่านการสร้างอุปสงค์ของเหล็กที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในประเทศให้เพิ่มมากขึ้น

มองไปข้างหน้า ถึงแม้ในปัจจุบันความเร่งด่วนในการปรับตัวของผู้ผู้เล่นในอุตสาหกรรมเหล็กไทยอาจยังมีไม่มากและจำกัดเฉพาะกลุ่มที่อาจได้รับผลกระทบก่อน แต่ในระยะถัดไปคาดว่า การขับเคลื่อนเป้าหมาย Net Zero ในภาพรวมทั้งในประเทศและต่างประเทศน่าจะครอบคลุมทุกภาคส่วน ทำให้ภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมเหล็กไทยคงต้องทยอยปรับตัว เพื่อลดผลกระทบของต้นทุนส่วนเพิ่มจากราคาเหล็กวัตถุดิบ/สินค้าเหล็กที่อาจปรับฐานสูงขึ้น และการต้องจ่ายภาษีคาร์บอนทั้งในประเทศและตลาดคู่ค้า รวมถึงเพื่อลดความเสี่ยงจากการเสียโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน⁵ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรและความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจในระยะยาวได้

⁴ อ้างอิงจากงานศึกษาเรื่อง ค่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Emission Factor) ของอุตสาหกรรมการผลิตเหล็กและเหล็กกล้าที่ใช้เตาหลอมไฟฟ้าในการผลิตขององค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (อบก.)

⁵ อาจได้รับผลกระทบจากการประเมิน Taxonomy ของภาคการเงิน และเสียโอกาสจากมาตรการส่งเสริมการลงทุนของ BOI

Disclaimers รายงานวิจัยนี้จัดทำโดย บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด (KResearch) เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยอาศัยแหล่งข้อมูลสาธารณะ หรือ ข้อมูลที่เชื่อว่ามีความน่าเชื่อถือที่ปรากฏขณะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มีอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ชวน เสนอแนะ ให้คำแนะนำ หรือจูงใจในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวัง และใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้ถือเป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงข้อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้า เป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)